

Flere succesoplevelser og mindre skolevægning. Det er noget af det, lærerne på Auning Skole oplever hos deres elever, efter at de er begyndt at arbejde bevidst praksisfagligt.

PERILLE AUNING
ROSAMTRUP

»Vi kan se, at det virker for eleverne«

»Hvad tænker I? Hvordan kan vi få det til at fungere?»

De tre langlemmede drenge i hættetrøjer og jeans ser opmærksomt ned på deres lærer Thor, som sidder på hug ved et træskelet og kigger spørgende op på dem. De er ved at bygge et lydisoleret rum, som de kan producere podcast i. Lange rafter er banket sammen, og drengene har savet MDF-plader ud til for- og bagstykker. Men pladerne er ikke brede nok til at sidde fast. Og kan det virkelig lade sig gøre at bruge siddeunderlagene fra coronaskolen til lydæmpning?

Mads, Marc og Matias udgør en lille drengegruppe i 8. klasse på Auning Skole i Norddjurs Kommune, som disse uger får lov til at arbejde praksisfagligt i dansktimerne. I løbet af året vil de andre elever få samme mulighed i andre projekter. Men i dag måtte de blive ved deres laptops og kigge langt efter drengene, der forlod klassen med ordene: »Yes, vi skal i værkstedet«.

Drengenes lærer er Thor Iburg Christensen, og han er en af nøglepersonerne i Auning Skoles arbejde med praksisfaglighed. Han stod klar med ordene: »Hvis jeg ikke får lov til at være med, så bliver jeg vanvittig«, da skolen for nogle år siden besluttede at starte en techlinje for udskolingselever, som trængte til en reboot på skoleglæden. Sammen

For lærer Thor Iburg Christensen er der ingen tvivl om, at det giver mening at undervise eleverne i værksted og på skaterbanen: »Motivationen er helt anderledes, og de trives. Så lærer de også mere«. Her hjælper han Matias, der er i gang med at bygge et lydisoleret rum.

Udskolings eleverne nyder i den grad at få lov til at bruge hænderne i stedet for at sidde stille. »Det giver meget mere mening, og jeg er sikker på, at jeg kommer til at bruge det her meget mere senere i livet«, fortæller Marc. Han skal på teknisk skole, mens Mads (foto til højre) endnu ikke har bestemt sig.

med kollegaen Lisette Jørgensen er han blevet vejleder i praksisfaglighed, efter at skolen har deltaget i det politisk igangsatte udviklingsprojekt »Praksisfaglighed i skolen« fra 2018 til 2020.

For udskolingslæreren er det praksisfaglige den helt rigtige tilgang til undervisningen både på techlinjen og i de ordinære klasser.

»Jeg kan se, at det fungerer for eleverne, når vi går praksisfagligt til værks. Først og fremmest er det en kæmpe motivationsfaktor. Mange af eleverne på techlinjen har haft masser af udfordringer undervejs, og de dør, hvis de skal have røven i sædet hele dagen. Når de får lov til at bruge hænderne og kroppen i løbet af dagen, er de mere motiverede både her og i klassen, og de trives«, forklarer han.

Pavillonen, de arbejder i, ligger ud til en lille plads, som sidste års techlever har bygget. De planerede, lagde fliser, byggede blomsterkasser og plantede. Alt sammen i tæt samarbejde med årgangens matematiklærer og biologilærere, så de undervejs kunne lære at beregne vinkler og tale fotosyntese.

Det er ikke Thor Iburg Christensens plan, at eleverne skal vælge erhvervsskolerne, hvilket har været en del af politikernes mål med styrkelse af praksisfagligheden i folkeskolen. Men han vil gerne være med til at hjælpe dem til et mere afklaret valg og åbne deres øjne for andre muligheder.

»For mig er det vigtigt, at den her måde at undervise på simpelthen kvalificerer dem bedre. Jeg mener, at de får en bedre forståelse af matematik og naturfag, men også af kulturfagene, som jeg selv underviser i, af, at vi taler om tingene i sammenhæng«.

Modsætningen til det abstrakte

Det er ikke tilfældigt, at Auning Skole er en af de 27 skoler, der har deltaget i udviklingsprojektet. Skolen har nemlig været i gang med den form for arbejde længe. Auning Skole var blandt de 121 skoler, som blev tilbudt at være med i tidligere statsminister Lars Løkke Rasmussens præmiepuljeprojekt, fordi de ikke fik løftet eleverne så højt fagligt, som de burde kunne.

»Da jeg startede på skolen for tre år siden, oplevede jeg nogle drenge i ekstrem mistrivsel. De var i konflikter med lærerne og gik omkring på gangene. Vi talte med dem og deres forældre, og det viste sig, at skolen simpelthen ikke gav mening for dem. Det satte vi os så for at gøre noget ved«, fortæller skolens leder, Christina Birch Mogensen.

Løsningen blev techlinjen. Her foregår en pæn del af undervisningen i værkstedet, og i alle fag har lærerne fokus på at gå praktisk til undervisningen.

»Jeg har dem til dansk, og der står vi ikke og makker eller bygger en analyse, men jeg prøver at give dem succes med noget og lykkes med noget, og jeg tænker meget over at gøre det konkret. Alt for meget i skolen er for abstrakt og løsrevet, og det går hen over hovedet på flere, end man tror. Man hører tit, at de skal trives for at lære. Men de kan også komme til at trives af at lære noget. Og det ser jeg også som praksisfaglighed«, fortæller Ditte Lykkeberg Nilsson.

Hun mener også, at det er noget andet, end hvordan man forsøgte at få det praktiske ind, da hun gik i skole i 70'erne. »Der havde vi høns i klassen, men det var jo fuld-

UDVIKLINGSPROJEKTET OM PRAKSISFAGLIGHED

- Et af punkterne i den politiske aftale om at styrke skolernes arbejde med praksisfaglighed har været udviklingsprojektet »Praksisfaglighed i skolen« fra 2018 til 2020. 58 grundskoler har arbejdet sammen med erhvervsskoler i i alt 27 projekter, som forskere fra flere universiteter har fulgt.
- Der har for eksempel været projekter med fokus på matematik på Tilst Skole og Lisbjergskolen i samarbejde med Aarhus Tech, på naturfag på Thybørn Skole og Fiskeriskolen, på håndværk og design på Sunds-Ilskov Skole og Herningsholm Erhvervsskole og på tysk på 10. Aabenraa, IBC Aabenraa og Sosu Syd.
- Erfaringerne er samlet i en vidensopsamlingsrapport og en række inspirationsmaterialer og videoer, som netop er offentliggjort på emu.dk/grundskole/praksisfaglighed

På Auning Skole har de oplevet skolevægning allerede i 1. klasse. »Skoledagen er lang, hvis man skal sidde på en stol fra klokken 8 til 14. Vi kan tydeligt se forskel på børnenes motivation, nu hvor vi kommer mere ud og arbejder mere praktisk«, fortæller indskolingslærer Lisette Jørgensen om dagens opgave, hvor eleverne noterer nummerplader for at lære tal og bogstaver.

stændig koblet fra det, der foregik i øvrigt. I dag prøver vi i højere grad at få det teoretiske og det praktiske til at hænge sammen«.

Hendes kollega Natazja Suikkanen, som underviser i matematik, kan også sagtens se det praksisfaglige give mening, både når der arbejdes i værksted og i klassen.

»Praksisfaglighed i matematik handler om, at man for eksempel husker at forbinde ligningerne med virkeligheden. Jeg havde et eksempel i coronatiden, hvor vi talte med eleverne om, hvilke opgaver de kunne løse hjem-

me. En skulle svejse en vogn til en traktor. Det gav jo anledning til at stille en masse naturfaglige og matematiske spørgsmål, som for ham var helt naturlige og ikke spor abstrakte. Havde jeg stillet dem uden for konteksten af det konkrete projekt, havde det været helt umuligt for ham«, siger Natazja Suikkanen.

Gerne praksisfaglighed i prøven

Da muligheden bød sig for at være med i Undervisningsministeriets projekt, hoppede skolen med det samme på og blev sat i en forsknings- og vidensdelingsgruppe med andre skoler, der var i gang med at afprøve praksisfaglige læringsmiljøer.

»Vi har fået meget ud af udviklingsarbejdet. Det forskningsmæssige har gjort os skarpere på, hvad vi gerne vil. Vi kan holde det, vi tror virker, op imod, hvad forskningen understøtter eller afviser, og jeg tænker, vi får endnu mere, når resultaterne af hele projektet forhåbentlig snart bliver offentliggjort. Vi har også fået et enormt fedt netværk i de andre skoler, som vi stadig trækker på, fordi det er så vigtigt at kunne sparre med nogle i

samme situation«, fortæller skoleleder Christina Birch Mogensen.

For hende er der ingen tvivl om, at den praksisfaglige tilgang er den rigtige. Ikke bare for de skoletrætte elever, men for alle. Skolen har flere gange søgt ministeriet om lov til at gøre afgangsprøven for techeleverne mere praksisfaglig.

»Det handler jo ikke om, at de ikke skal måles og vejes på lige fod med de andre. Men hvis danskprøven skal afspejle undervisningen, duer det jo ikke, at den kun er akademisk. Tag nu eksemplet med drengene i 8. klasse. Det kan godt være, at de ikke kan skrive en lang stil om podcast som genre, men de kan lave en podcast. Og viser det ikke i virkeligheden lige så meget om genreforståelse? Danskprøven i dag afspejler primært den akademiske del af danskfagligheden, og som jeg ser det, er den praktiske del af fagligheden lige så vigtig«, siger skolelederen.

Følg handleplanen, eller mød eleverne
I silende regn løber 0.-klasselever omkring på parkeringspladsen med hver deres clip-

board og en blyant. Håret krøller af fugtighed i panden, og det er lidt svært at se bogstaver og tal på papiret, men gejsten fejler ikke noget. De skriver nummerplader af.

»Deres dansk lærer fortalte, at hun havde svært ved at engagere dem i at skrive bogstaver og tal, så vi fandt på, at de skulle ud at finde dem i virkeligheden«, fortæller Lisette Jørgensen. Hun underviser også selv i indskoling og er blevet vejleder for de praksisfaglige forløb.

»Vi har børn, der er skoletrætte, allerede når de starter i 1. klasse. Det er vi nødt til at gøre noget ved. Og jeg tror på, at det her er noget af det, der gør en forskel«.

Arbejdet med 0.-klasserne betyder, at lærerne i langt højere grad ser på det enkelte barn og på, hvad han eller hun har brug for. Det kan betyde, at man måske skal have en pause i sandkassen, eller at mere af undervisningen skal foregå udendørs, fortæller Lisette Jørgensen.

»Vi kan se, at det virker for eleverne. Der er færre, der lider af skolevægning, og konfliktniveauet er meget lavere end sidste år. Det gælder for eksempel også sådan en dreng, som kan en hel masse, men bliver træt af at have i klassen, fordi han kører rundt på stolen. Han stortrives jo, når vi går i skoven, og jeg kan bede ham klatre længere op i træet, hvor jeg har placeret sværere staveopgaver«.

»Der er jo ikke noget at sige til, at de ikke trives, hvis de skal sidde ned i så mange timer hver dag uden nogen skift«.

Villum kommer løbende for at vise sit clipboard frem. Han er en af dem, der ikke fik skrevet mere end et par tal og bogstavkombinationer i klassen. Men herude har han fundet på at dele linjerne på papiret op, så han kan få plads til ikke bare ti, men 20 nummerplader. En af pigerne har til gengæld fundet en regnorm, så det giver anledning til en snak om, hvorfor de er fremme, når det regner.

»Vi har været heldige at få en del to-lærertimer, for det kræver noget ekstra tid at arbejde på den her måde. Og så skal ledelsen

jo stå på mål for, at vi ikke følger Norddjurs' handleplan for 0. klasse, hvor vi skal være igennem alfabetet inden jul. Hvis vi skulle gøre det, kunne vi ikke arbejde på den her måde og møde eleverne der, hvor de er, og hvor vi kan motivere dem og lade dem lære bogstaverne på en måde, hvor det giver mening«, siger Lisette Jørgensen.

Det arbejde, hun og Thor Iburg Christensen er i gang med i 0. og 8. klasse, skal gerne brede sig, og i løbet af de næste tre år skal alle team på skolen igennem en såkaldt vidensproducerende prøvehandling i praksisfaglighed. Det næste team er ledelsesteamet, som skal se på, hvordan deres ledelse af medarbejderne viser, at de tror på, at praksisfaglighed giver bedre læring og samarbejds muligheder.

Her tager de ansvar og er koncentrerede

Thor Iburg Christensen har været en tur med techlinjen på den lokale skaterbane, hvor eleverne er ved at bygge en af ramperne om. Det indgår i et engelskforløb om subkulturer.

»Et af de tidligere hold har været med til at bygge en ny rampe. Men de her lærer faktisk utrolig meget af at skille det eksisterende ad og reparere det. Det ville jeg aldrig have tænkt på at undervise dem i, men det giver en masse god læring«, fortæller han.

Nu er han tilbage hos drengene i 8., som bygger lydstudie. Han mener godt, at man kan arbejde på et højt akademisk niveau praksisfagligt, men det kræver tid og en klar holdning til, at det er det, man vil.

»Folkeskolen er ikke indrettet på det. Vi køber onlineportaler, og det her kan man ikke læse om i en bog. Det skal man som læ-

rer selv opfinde. Det er lidt en supertanker, der skal vendes. Men vi arbejder på det og udarbejder drejebøger, som forhåbentlig kan bruges af andre«.

Matias, Mads og Marc har diskuteret mulighederne med træskelettet.

»Ville det have større effekt, hvis isoleringen var inde i hullerne?« spørger Marc. »Måske«, svarer deres lærer, »men hvordan arbejder lyden for eksempel i det her rum?«

De tre drenge kigger sig omkring i den lille pavillon, de står i, og kommer hurtigt frem til, at de har brug for noget blødt, der kan opfange lydølgerne.

»Kan vi bruge sådan noget gult rockwool - og så kunne vi bruge siddeunderlagene udenpå?« siger Matias og viser hvordan.

Thor Iburg Christensen prøver også. »Tjo, det er faktisk ikke nogen dum ide, og jeg kan godt se, om jeg kan finde noget isolering et sted. Er det det, vi skal gøre?«

Drengene kigger på hinanden og nikker.

»Godt, så går jeg efter isolering«. Thor Iburg Christensen forlader rummet, og de tre drenge går i gang med at lægge rafterne på skelettet for at finde den bedste måde at måle op og save det hele ud på, til deres lærer kommer tilbage.

»Her i værkstedet tager drengene ansvar, løser opgaverne godt og er dybt koncentrerede. For mig er det vigtigere, at de selv finder vejen til løsningerne og får gennemført, end om alle detaljer er perfekt udført. Det kan vi tage senere, for de lærer så meget af det her«, siger Thor Iburg Christensen, inden han begiver sig af sted på jagt efter rockwool og flere rafter. ☘

pai@folkeskolen.dk

DET BETYDER PRAKSISFAGLIGHED FOR MIG

På folkeskolen.dk/1958605 kan du se et brev om lærer og skolelederen fra Auning Skole fortæller, hvad det praksisfaglige betyder for dem.

